

Ombudsman chce vrátit spolky do hry

27.1.2023 - | Veřejný ochránce práv

Ombudsman proto oslovil členy sněmovního výboru pro životní prostředí a výboru pro veřejnou správu a sociální rozvoj a upozornil je, že spolky mohou být v povolovacích řízeních v mnohém přínosné:

„Mohou stavební úřad seznámit s cennými informacemi z oblasti ochrany životního prostředí v dané lokalitě. I díky jejich návrhům tak mohou být výsledné stavby šetrnější k přírodě,“ míní ombudsman Stanislav Křeček. Spolky, které by chtěly úmyslně zdržovat nebo mařit projednání konkrétního stavebního záměru, jsou podle něj spíše výjimkou. *„Podle mých zkušeností jsou členy spolků ve většině případů místní obyvatelé, kteří uplatňují námitky proti investičním záměrům, které by mohly negativně ovlivnit kvalitu prostředí, v němž žijí,“* dodal v dopise poslancům.

Široké zapojení veřejnosti předpokládá i takzvaná Aarhuská úmluva o účasti veřejnosti na rozhodování v záležitostech životního prostředí. V ní se státy zavázaly, že umožní účast veřejnosti v počátečním stadiu rozhodování, kdy je stále možné výslednou podobu stavby ovlivnit. Podle současných předpisů se u nás ale mohou občanské spolky zapojovat jen do malé části řízení, konkrétně pouze těch o velkých stavebních záměrech, které musí mít posouzení vlivů na životní prostředí – takzvanou EIA.

V minulosti se proti omezení účasti spolků v zákoně o ochraně přírody a krajiny postavila u Ústavního soudu skupina senátorů, k jejich návrhu se tehdy připojila také veřejná ochránkyně práv. Ústavní soud v únoru 2021 rozhodl, že napadená část zákona není v rozporu s Ústavou. Sedm soudců z patnácti ale zároveň uplatnilo takzvané odlišné stanovisko. Měli mimo jiné za to, že sporné ustanovení zákona nevede k naplnění toho, co zákonodárci zamýšleli, tedy ke zrychlení územních a stavebních řízení. Podobný argument nyní zmiňují i environmentální spolky.

Podle ombudsmana by zákonodárci mohli záměrným obstrukcím v územních a stavebních řízeních a následnému prodlužování celého povolovacího procesu předejít jinak než současným výrazným omezením účasti veřejnosti. Variantou je například podmínka, že může jít pouze o spolek, který má místní vazbu na dané řízení.

Aktuální projednávání návrhu zákona o jednotném environmentálním stanovisku teď sněmovní výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj přerušil. Do 20. února mohou poslanci přijít s pozměňovacími návrhy. Další týden pak má Ministerstvo životního prostředí jako předkladatel zákona čas na to, aby se k pozměňovacím návrhům vyjádřilo.

https://www.ochrance.cz/aktualne/2023-01-27-ombudsman_chce_vratit_spolky_do_hry